

med hvilken Betænkelse man gjorde det, netop fordi det var en Slags Embedslønninger, man uddelte til private Folk, ikke for Statsarbejder, men for ren privat Virksomhed. Men siden den Tid har jo dette antaget Dimensioner, som virkelig synes jeg, forbavsende. Naar ærede Medlemmer ville se paa de Forslag, der her foreligger i Aar, og tage Bisten over Uendningsforslagene Tillæg B. Sp. 989—92, ville de paa Sp. 989—90 finde Beløb til samlet Sum af 3,800 Kr. og paa Sp. 991—92 hdelligere 5,200 Kr. Det er 9,000 Kr. ialt. Men paa selve Finanslooforslaget findes der desuden paa Konto A. 2, 3 og 4 endnu tilsammen 4,000 Kr. Der er i Aar altsaa kommet 13,000 Kr. til, som fordeles til private Folk, og en Snes Mennesker, som paa den Maade drages ind under Statskassen og gives denne Understøttelse paa den almindelige Statskasses Regning. Jeg tror, at det er en meget glubst Mundfuld, der her bydes Skattefolket paa dette rent abnorme Omraade. Det er derfor ikke min eneste Grund til at trække mig tilbage fra dette, at Fordelingen af disse Beløb forekommer mig at være ubillig og uforsømt, men ogsaa, at det i og for sig synes mig at antage et Omfang, der er i høj Grad betænkeligt og dobbelt betænkeligt, naar det stiller sig saaledes, at i alt Fald jeg er ude af Stand til at se, hvilke Principper der ligger til Grund derfor, og hvilke Grænser der egentlig ere givne for denne Bevilling. Jeg kan ikke sionne, at der er noget ledende Princip i hele den Række af Litterære og kunstneriske Understøttelser, som vi have, og det er ikke hele Rækken, som er udtømt med dette, thi ærede Medlemmer kunne jo i selve Anmærkningerne til Finansloven finde andre Rækker, som blive staaende samtidigt med, at disse ny komme til. Jeg kan ikke finde Princippet deri; jeg kunde erkende, at der var Rimelighed for fra Statens Side at yde Dotationer til Mænd, som paa Lands-Ivets Omraade havde forøget de aandelige Værdier i dette Land i en betydelig Grad. Den egentlige Meddelelse af Dotationer til dem finder jeg begrundet og ogsaa navnlig deri, at denne Virksomhed, for saa vidt den virkelig er banebrydende, jo er en Kampvirksomhed, som i mange Aar vil blive lønnet flet, og som, naar den slaar igennem, ikke i vort lille Land kan vente en Paasønselse i Righed med, hvad der gælder i de store Lænder. Jeg kunde ogsaa erkende det rimelige i, at man understøttede en videnskabelig Virksomhed, som vel ikke kunde siges at være uundværlig for Staten, men som det dog var magtpaaliggende for Samfundet,

ifølge Samfundets Synspunkt, blev udført i Samfundet, og som vel at mærke ikke gav noget økonomisk Resultat for den Mand, der hengav sig til slige Syssler. Men det er kommet langt der ideover; det maa erkendes, at der paa disse Konti er opført Bevillinger, om hvilke det med Nette kan siges, at de have meget ringe aandelige Værdi, hvor det egentlig mere er Haandens Gerning end Landens, som er udrettet. Jeg skal ikke her nævne Personer, det vilde jo maaste være ubilligt, men der er Virksomheder, som jeg ikke kan tillægge nogen saadan Værdi, at Staten paa ekstraordinær Maade burde understøtte dem. Der er ogsaa ifølge mit Synspunkt nogen Betænkelighed ved at ophidsede Forsattervirksomheden her i Landet, denne System med Ben og Blæk, i altfor urimelig Grad. Mig forekommer det, at vi her i Landet ere tilstrækkelig hengivne netop til den Art Virksomhed, og at en altfor overdreven Statsopmuntning let kan bringe for mange Forsattere frem for Lyset. Det er altsaa den almindelige Grund for mig til ikke at slutte mig til den altfor store Række, den altfor glubste Mundfuld, man her vil putte i os i Aar; det er min almindelige Grund. Min særlige Grund, min Hovedgrund, det indrømmer jeg, er imidlertid den, at Fordelingen af disse Summer forekommer mig ubillig, forekommer mig henfjæstløs, partist. Naar den Mand, som et Mindretal har stillet op her og foreslaar til Understøttelse, skal udelukkes, saa vil jeg allerede af den Grund ikke være med til at stemme for hele den øvrige Række af Understøttelser, som er langt svagere, langt mindre begrundet end denne. Thi for denne Mands Stilling gælder jo begge de Betragtninger, jeg for omtalte. Dels er det jo ubestridt fra alle Sider, at denne Mand virkelig har forøget de aandelige Værdier her i Landet, og dernæst maa man jo ogsaa erkende, at hans Virksomhed er af en saadan Art, at den ikke har affastet det økonomiske Resultat, som man i og for sig kunde unde ham og ønske ham af en saadan Virksomhed, netop fordi den henvender sig til et begrænset Publikum og ikke kan regne paa stor Afsetning. Naar man nu ikke desmindre har vægret sig ved at gaa ind derpaa, er det for mig en Grund til overhovedet i Aar ikke at være med til at forøge disse Konti. I den Henseende har jo en Række Medlemmer her i Tinget, og ogsaa i Udvalget, forandret deres Stilling fra i Fjor; det har vist sig for den ærede Ordfører (Tuteins) Vedkommende, for det ærede Medlem fra Aarhus (Pisingel), det ærede Medlem fra Nykøbing p. S. (Clausen) og det ærede Medlem fra Odde